

a obyčejně) laureátka zpracovala v několika kapitolách syntetické monografie *Velké dějiny zemí Koruny české. Tematická řada, Lidová kultura* (Praha – Litomyšl 2014) a spoluautorsky je zúročila i v monografii *Dějiny českého venkova v příběhu Ouběnic* (Praha 2011, opět s J. Petrářem). Vedle všech těchto monografií publikovala i řadu dalších časopiseckých studií, slovníkových hesel i popularizačních textů zaměřených na dějiny oboru, každodenní život v raném novověku či zvykosloví.

Mimořádná zodpovědnost a ohleduplnost Lydie Petrářové vůči juniorním kolegům se v posledních letech odrazila v postupné rezignaci na nejrůznější organizační a další funkce. Též v Etnologickém ústavu AV ČR sama požádala, „*aby uvolnila místo mladším*“, o radikální zkrácení úvazku a později též převedení mezi emeritní zaměstnance, což je v českém kontextu, pro který je nezřídka typické takřka „doživotní“ lpění na pozicích, krok velmi neobvyklý. Uvolněnou energii Lydia Petrářová ovšem nekládá jen do radostí spojených s početným houfem vnoučat a pravnoučat. Lydia udržuje čilý kontakt se svými kolegyněmi a kolegy v ústavu, kterým je vždy ochotna pomoci, nabídnout cenné rady a zkušenosti i kriticky korigovat jejich badatelské i životní přelapsy. A korigovat umí někdy opravdu důkladně. Právě otevřené člověčenství Lydie Petrářové, která zcela v duchu svého „prostého“ původu a upřímné evangelické víry nikdy nezapomínala na svou roli matky a manželky, ani na „obecné dobro“, je podle mého názoru hodnotou, jež by vedle její vědecké excelence pro nás mohla a měla být inspirací. Zaslouží si tedy

ocenění a plně si zaslouží i čestné členství ve vrcholové organizaci oboru, kterému se po celý život věnovala a věnuje.

Jiří Woitsch

Etnologický ústav AV ČR Praha

Laudatio k udělení čestného členství v České národopisné společnosti Janě Pospíšilové

Domnívám se, že vědecká, popularizační i organizační práce PhDr. Jany Pospíšilové, Ph.D., je v oboru všeobecně známa, takže nemusím zabíhat do přílišných detailů. Brněnská rodačka vystudovala na Univerzitě Jana Ev. Purkyně národopis a bohemistiku a po mateřských povinnostech získala uplatnění v oboru na brněnském pracovišti Ústavu pro etnografii a folkloristiku ČSAV. Tomuto pracovišti zůstala věrná až do odchodu na penzi. To už byl ale Etnologický ústav AV ČR, jehož název odrážel změny v oboru i společnosti, k nimž došlo po roce 1989.

Ve vědeckém díle Jany Pospíšilové lze najít několik konstantních témat, která postupně badatelsky prohlubovala a rozvíjela. Jednou z nich je Valašsko, kde má z matčiny strany rodové kořeny. Střední školu vystudovala ve Valašských Kloboukách a na jižním Valašsku na Klobouckém Závrší sbírala materiál pro svou diplomovou práci. Vracela se sem na další terénní výzkumy nebo jen za spolužáky a přáteli. Shromážděný vyprávěčský materiál publikovaný pod názvem „To

sem čula na vlastní oči. Tradiční vyprávění na nedašovském Závrší" (2014) měl mezi čtenáři značný ohlas, takže kniha se dočkala druhého vydání.

Další konstanta v díle Jany Pospíšilové souvisí s Brnem a urbánní kulturou. Přispěla do kolektivních děl brněnského pracoviště, jako byly *Národopisné studie o Brně* (1990) nebo *Město pod Špilberkem. O lidové kultuře, tradicích a životě dětí v Brně* (1993), do monografie redigované Oldřichem Sirovátkou, vedoucím brněnského pracoviště. Už v její režii byly vydány *Děti v Brně. Kapitoly o dětství v městě pod Špilberkem* (2015), které ukazují na další specializaci jmenované, na dětskou kulturu a dětský folklor. Povaha materiálu a urbánní prostředí vedly k orientaci na současné formy kultury dětí a mládeže. Vzhledem k tomu, že Brno bylo do roku 1945 město s početnou německou menšinou, sledovala i tuto interetnickou problematiku a výsledky svých výzkumů prezentovala na konferencích či publikovala tiskem. Obdobná motivace ji vedla k zapojení do výzkumu vídeňských Čechů, který vedl k navázání spolupráce se slavnou prof. Gero Fischerem a dr. Verou Mayer z rakouské akademie věd.

Třetí konstanta v badatelském i osobním životě Jany Pospíšilové souvisí s Balkánem. Na počátku byly kontakty s etnografy a folkloristy ze Srbské akademie věd a umění v Bělehradu, které se rozvinuly do dlouholetého přátelství a spolupráce s následným výzkumem Čechů v Banátu nebo v Bosně a Hercegovině. Vedle výzkumných cest a studijních pobytů referovala v roce 2015 na konferenci k 150.

výročí narození Jovana Cvijiće, představitele antropogeografické školy, která inspirovala Drahomíru Stránskou k ideji československého Etnografického atlasu. Do etnologické encyklopedie Černé Hory zpracovala personální hesla autorů dokládající různorodé česko-černohorské kulturní kontakty.

S funkcí vedoucí brněnského pracoviště EÚ AV ČR, kterou vykonávala v letech 1994–2019 souvisely organizační povinnosti, zapojení do grantů, členství v různých redakčních radách a vědeckých grémiích doma i v zahraničí. Nesmíme zapomenout ani na přednáškovou činnost v Ústavu evropské etnologie FF MU na témata, jimž se badatelsky věnovala, nebo práci v hlavním výboru ČNS.

Uvedený výčet odborné činnosti dr. Jany Pospíšilové v našem oboru je jistě natolik přesvědčivý, že mohu členské základně ČNS udělení čestného členství plně doporučit.

Miroslav Válka

Ústav evropské etnologie FF MU Brno

Laudatio k udělení čestného členství v České národopisné společnosti Aleně Prudké

Na Valném shromáždění České národopisné společnosti, které se uskutečnilo v Prostějově dne 19. září 2023, byly udělením čestného členství oceněny tři významné české etnografky, mezi nimi i PhDr. Alena Prudká.